

9. Звіти про обсяг позик на покриття тимчасових касових розривів місцевих бюджетів за рахунок коштів Єдиного казначейського рахунку. URL: <http://www.treasury.gov.ua>

10. Михайловська І.М. Гроші та кредит : навчальний посібник. Л. : Новий Світ, 2006. 432 с.

11. Череп А.В. Комунальний банк як інвестиційна складова соціально-економічного розвитку територіальних громад. *Бізнесінформ*. 2015. № 11. С. 314–319.

12. Буцька Ю.О. Комунальний банк як інститут сприяння розвитку територіальних громад. *Інвестиції: Практика та досвід*. 2013. № 20. С. 44–46.

13. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 № 2121-III. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

14. Про акціонерні товариства : Закон України від 07.09.2008 № 514-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

15. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб : Закон України від 23.02.2012 № 4452-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

16. Котенко Н.В. Комунальний банк як джерело забезпечення соціально-економічної стабільності та розвитку територіальних громад. *Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції імені проф. Балацького О.Ф. (27 травня 2015 р.)*. Суми : Сумський державний університет, 2015. С. 363–364.

17. Офіційний сайт ПАТ «Укркоммунбанк». URL: <http://www.abucb.com>

18. Офіційний сайт Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. URL: <http://www.fg.gov.ua/not-paying/liquidation/124-ukr-komun-bank>

19. Про співробітництво територіальних громад : Закон України від 17.06.2014 № 1508-VII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1508-18>

20. Мищак І.М. Законодавче забезпечення місцевого самоврядування в Україні та перспективи його удосконалення. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2013. № 1. С. 54–57.

** Глуценко Юлія Анатоліївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів і кредиту Полтавської державної аграрної академії.*

Стаття надійшла до редакції 18 травня 2018 р.

УДК 351.131.7:631.15

Катерина Рябець *

**ІСТОРИЧНИЙ НАРИС ПОЛІТИКО-ПРАВОВОГО ФОРМУВАННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
У ГАЛУЗІ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ ЗА ЧАСІВ ГЕТЬМАНСЬКОЇ ДОБИ
(СЕРЕДИНА XVII СТ. – ДРУГА ПОЛОВИНА XVIII СТ.)**

Проаналізована нормативно-правова база часів Гетьманщини в частині регулювання використання вод. З'ясовані законодавчо регламентовані тогочасні напрями державної водної політики. Визначене коло відповідальних осіб за її формування та реалізацію. Сформульовані чинники, які знижували ефективність реалізації досліджуваної державної політики.

Ключові слова: *публічне управління, державна водна політика, нормативно-правова база, Гетьманщина.*

Рябець Е. А. Исторический очерк политико-правового формирования публичного управления в области водного хозяйства Украины во времена Гетманского периода (середина XVII в. – вторая половина XVIII в.).

Проанализирована нормативно-правовая база времен Гетманщины в части регулирования использования вод. Выявлены законодательно регламентированные тогдашние направления государственной водной политики. Определен круг ответственных

лиц за ее формирование и реализацию. Сформулированы факторы, которые снижали эффективность реализации исследуемой государственной политики.

Ключевые слова: публичное управление, государственная водная политика, нормативно-правовая база, Гетманщина.

Ryabets K. A. Historical sketch of political and legal formation of public administration in the field of water management of Ukraine during the Hetman's period (the middle of the XVII century – the second half of the XVIII century).

The legal and regulatory framework of the Hetman's times in the regulation of water use is analyzed. Legally regulated current directions of state water policy are outlined. The circle of responsible persons for its formation and realization is defined. The factors that reduced the effectiveness of the implementation of the state policy being researched are formulated.

Keywords: public administration, state water policy, regulatory and legal framework, Hetmanate.

Після входження у 1569 році більшості українських земель до складу Польщі її політичні державотворчі процеси почали розповсюджуватися і на них. Причому ці зміни стосувалися не тільки державного, але й соціального, релігійного та національного розвитку. Така політика Польщі щодо українських земель призвела невдовзі до цілої низки козацько-селянський повстань, а пізніше – до національно-визвольної війни під проводом Б. Хмельницького та ще однієї спроби відновлення української державності [1, с. 20].

Зазначена спроба мала наслідком утворення Гетьманщини, яка за формою правління була республікою з чітко сформованою системою органів державного управління. Зокрема, найвищим її органом була Загальна Військова Рада. Другою за значенням владною структурою була Рада генеральної старшини. Функції виконавчого органу виконував Генеральний уряд. Його обирали разом із гетьманом на Військовій Раді. Центральне місце в усій системі органів влади посідав гетьман [2, с. 114].

Вищевикладене свідчить, що головною державною функцією Гетьманщини була військова (оборонна). При цьому водогосподарська галузь також не залишалася поза дією державного регулювання, що має своє ґрунтовне відображення у низці політико-правових джерел, прийнятих у середині XVII ст. – другій половині XVIII ст.

Дослідження політико-правових аспектів періоду Гетьманщини фрагментарно зроблено у низці наукових праць І.Й. Бойка [3], Р.В. Губаня [4], А. Макаренка [5], Т.О. Матвєєвої [2], І.М. Мищака [14], В.О. Щербака [6] та ін. При цьому питання політико-правового формування публічного управління у галузі водного господарства України за часів Гетьманської доби до цих пір не стало предметом окремої наукової праці.

Метою дослідження є проведення історичного аналізу публічного управління у галузі водного господарства України за часів Гетьманської доби у політико-правовому контексті.

Політична обстановка за часів Гетьманщини була надзвичайно складною через постійне втручання у її внутрішні справи російського уряду. Саме у такій несприятливій обстановці продовжувало зароджуватися публічне управління водним господарством України.

Відзначимо, що за часів Гетьманщини була розроблена низка кодифікаційних актів (Права, за якими судиться малоросійський народ 1743 року, Зібрання малоросійських прав 1807 року та ін.), що вже стали предметом дослідження [15]. При цьому жоден з них не мав офіційного схвалення від російських монархів, що не заважало їм фактично застосовуватися. Зазначені джерела мали низку положень, що врегульовували водогосподарські відносини на українських землях. Частина таких положень була запозичена із литовських статутів.

Зокрема, проведений історико-аналітичний аналіз Збірки «Прав, за якими судиться малоросійський народ» надав можливість виявити чисельні норми, що регулювали водогосподарську діяльність, деякі з них наведемо нижче:

- на річках знатних, де є порт, заборонялося їх займати, встановлювати на них греблі. Якщо у разі порушення даної вимоги були спричинені збитки, винна особа повинна була їх

відшкодувати. Контроль за виконанням даної вимоги покладался на урядників, власників та управителів (п. 1 арт. 1 гл. 18) [7, с. 328]. Дана правова норма свідчить, що у досліджуваному історичному періоді була сформована система суб'єктів, які були наділені наглядовою функцією у галузі забезпечення безперешкодного судноплавства;

- річка, що протікає між чиймись землями, полями, сінокосами, лісами та іншими угіддями, використовувалася їх власниками від свого берега і до її половини. Якщо суміжна річка на берег пісок намивала та робила його «прибавку», то така «прибавка» землі була того чий берег. Якщо така річка частину чиеїс землі відривала і до чужого берега відносила, то така частина землі була того у власності кого перебував ґрунт від якого її відірвано, а якщо річка насильно пішла в іншу сторону, тоді старе річище межею повинно було бути і якщо від нього була користь використовувалося власниками його берега наполовину, а та річка, яка пішла іншою стороною була власністю того по чийй землі вона потекла (п. 1 арт. 2 гл. 18) [7, с. 329]. Викладені положення, які утворюють «берегове право», є яскравим прикладом запозичення їх із Литовського статуту 1588 року;

- якщо посеред річки граничної між землями двох сусідів був старий острів, або виникав новий, такий острів був наполовину їх обох, якщо він раніше не належав комусь по праву чи по давності володіння, а якщо він знаходився повністю на половині річки, то був того чия ця половина, а якщо він переходив за половину річки, то був того чия половина (п. 4 арт. 2 гл. 18) [7, с. 330]. Зазначені правові положення передбачали дію «берегового права» не лише на визначення приналежності права власності на водний об'єкт, а й на острови, які могли мати місце в їх межах;

- річка, що тече, та її берег були загальними і вільними. На них дозволялося усім судами ходити, до берега причалювати, рибу в них ловити. Виключенням були такі річки, які за давністю кимось використовувалися, на них користувач мав право заборонити рибальство (п. 5 арт. 2 гл. 18) [7, с. 330]. У деякій мірі дане правове положення відображає сучасне право загального водокористування;

- якщо озеро чи річка висохли, то місце на якому вони були належало не тим хто поряд жив, а тим кому належала вода; однаковим чином якщо вода чиюсь землю затоплювала, а потім висихала, то така земля була того у кого була до затоплення (п. 6 арт. 2 гл. 18) [7, с. 330]. Викладена правова норма передбачала, що при визначенні об'єкту права власності необхідно виходити не з його фізичної сутності, а з його місце розташування;

- села та хутори, які були розташовані над річками мали охороняти від сильної води береги; хто над водою землі мав та не поправляв насип, того штрафували на розгляд суду (п. 1 арт. 3 гл. 18) [7, с. 331]. Безумовно зазначені положення відіграли основоположну роль в еволюції правових засад берегоукріплення як одного із сучасних заходів запобігання шкідливій дії вод;

- за встановленими на знатних річках загатами чи греблями в межах села чи міста повинен був здійснюватися догляд, а якщо від сильної повені на відповідній ділянці стався прорив, то всі її обивателі повинні були його чинити, а якщо прорив відбувався не через повінь, а через недогляд або невірне спорудження, то такий прорив усувався силами осіб з вини яких він стався (п. 3 арт. 3 гл. 18) [7, с. 331]. Дані правові положення є черговим проявом правової регламентації заходів щодо запобігання шкідливій дії вод;

- якщо хтось млин пошкодив чи спалив, чи греблю розкопав, ставок спустив, при цьому його особу було доведено, то винна особа повинна була скривдженому заплатити за насилля дванадцять рублів та за свій кошт млин полагодити (п. 4 арт. 4 гл. 18) [7, с. 333]. Зазначені положення також запозичені із литовських статутів тощо.

У порівнянні з литовськими статутами Збірка «Прав, за якими судиться малоросійський народ» має цікаву особливість щодо строків позовної давності при відшкодуванні збитків за підтоплення земель. Так, у п. 3 арт. 4 гл. 18 вказано: хто десять років про підтоплення своєї землі мовчав та в суд не звертався, той вже повинен вічно про це мовчати [7, с. 333].

Останнім із численних проектів кодифікації цивільних законів, які діяли на Лівобережній Україні, є Зібрання малоросійських прав (1807 р.) [8, с. 359]. Його правові норми також певною мірою відтворювали положення литовських статутів.

Зокрема, в § 1 глави XII книги 2 зазначалося, що якщо хтось млин зруйнував, чи спалив його, греблю розкопав та воду спустив, внаслідок чого з млина не буде ніякого доходу, в такому разі особа, вина якої доведена або підтверджена присягою ображеного, повинна сплатити йому за насилля дванадцять рублів, відшкодувати йому збитки, а зіпсований млин заново за власні кошти побудувати [9, с. 111–112]; у § 11 глави XIV книги 3 вказано: хто має озера в пуші казенній чи якого-небудь власника, той має право їхати через таку пушу до свого озера з неводом [9, с. 173]; у § 24 глави XIV книги 3 регламентувалося «берегове право» власників полів, сінокосів, лісів, що прилягають до річки [9, с. 177–178] та ін.

Як у Збірці «Прав, за якими судиться малоросійський народ», так і у Зібранні малоросійських прав значна увага була приділена правовому регулюванню портових рік. Так, у § 20 глави XIV книги 3 з метою запобігання перешкоджанню роботи порту та спуску суден визначалося заборона щодо встановлення гребель [9, с. 176–177]; у § 22 глави XIV книги 3 на старост та управителів покладался обов'язок організовувати роботи щодо вичищення портових річок [9, с. 177]; у § 23 глави XIV книги 3 вказувалося, що після того як власники землі, через які протікає портова річка, вичистять її, вони можуть призвати підкоморія, який оцінить витрати та письмово сповістить про це государя. Государ, своєю чергою, зобов'язувався дозволити людям, які вичистили річку, відшкодувати свої витрати внаслідок збирання мита з тих осіб, які транспортували через вичищену річку товар [9, с. 177] та ін. З огляду на викладене, необхідно відзначити, що у досліджуваній історичний період захід щодо вичищення портових річок здійснювався з метою забезпечення судноплавства на них, а не збереження їх водності.

За підсумками аналізу тогочасних правових положень потрібно зробити висновок, що вода у період Гетьманщини, як і в попередні історичні періоди, продовжує надалі використовуватися крім питних та господарсько-побутових цілей як транспортний шлях та торгівельне сполучення. Практично зазначене підтверджується чисельними історичними прикладами. Зокрема, Р. О. Клим у своїй роботі пише, що «київський шляховий вузол виник у районі Західного Подніпров'я. Його природні межі охоплювали обидва береги Дніпра й Десни, простягаючись на південь» [10, с. 48], «складнішим було сполучення Києва з білоруськими землями. До кінця XVIII ст. Білорусія не мала зручних шляхів сполучення. Тільки окремі райони сполучалися із зовнішнім світом через невеликі річки – притоки Дніпра, Західної Двіни та Західного Бугу» [10, с. 49].

При цьому використання водних шляхів за часів Гетьманщини, незважаючи на те, що воно мало досить чітке організаційно-правове регулювання, не завжди здійснювалося безперешкодно. Причиною цього, як вже вище вказувалося, було систематичне втручання російського уряду. Так, наприклад, у 1677 р. був заблокований водний шлях по річках Десна – Дніпро. Це відбулося внаслідок того, що за наказом російського царя по Десні було спущено 100 байдаків з провіантом, що призначалися для калмицьких загонів, які таємно переховувалися на Запоріжжі і мали намір виступити весною у похід проти татар і турків. Однак переправа затяглася; байдаки не приплили до місця призначення, оскільки настала зима, і більша частина їх замерзла в Десні. Гетьманська адміністрація на вимогу російського уряду наказала призупинити будь-яке транспортування товарів по Десні, примушуючи місцеве населення розшукувати замерзлі байдаки, розвантажувати їх та робити хлібні запаси. Тільки через рік гетьман І. Самойлович дозволив використовувати купцям водний шлях по Десні і сплавити зерно суднами до Києва [10, с. 48].

Потім у досліджуваній історичний період зерно дозволялося перевозити по Дніпровському водному шляху з Могильова до Києва тільки за попередньою домовленістю російського уряду з урядом Великого князівства Литовського. Причому на результати домовленості обов'язково впливав характер політичної обстановки на Гетьманщині [10, с. 50].

Справедливо буде відзначити, що обмеження у використанні водних шляхів за часів Гетьманщини були також наслідком непоодиноких випадків зловживань з боку місцевих старшин. Так, наприклад, історія свідчить, що у Чернігівському полку місцева старшина самочинно перекривала водні шляхи. При цьому на річках будувалися «виводи» й «розкати»,

що призначалися для забирання води і створення штучних ставків для потреб власного господарства. Цю діяльність активно розгорнув Леонтій Полуботок – чернігівський сотник, який захопив басейн р. Стрижень – притоки Десни, перегородивши її греблями [10, с. 48].

Досліджуючи політико-правові засади водогосподарської діяльності в даний історичний період, не можемо залишити поза увагою положення Першої Конституції України гетьмана Пилипа Орлика (1710 р.) [11]. Насамперед підкреслимо, що у науковому колі стверджують, що Конституція Пилипа Орлика справила великий вплив на Конституцію України 1996 року, навіть незважаючи на те, що між ними велика відстань в часі – майже 300 років [12, с. 65]. Обґрунтовуючи викладене, науковці відзначають: «У Конституції 1710 року записано, що на українській землі не дозволяється будувати ніяких споруд або будівель Московській державі, щоб Дніпро від городків до фортець московських було очищено. Конституція 1996 року конкретизує ці положення: «земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави», водні ресурси, які знаходяться в межах території України, є об'єктами права власності усього Українського народу» [12, с. 67].

Завдяки розгалуженій річковій системі за часів Гетьманщини значний прибуток приносило мірошництво. Саме тому у досліджуваній період водяні млини наділялися особливою цінністю та ставилися на один щабель з військовим скарбом та прибутками, що надходили до військової скарбниці. Також на нормативно-правовому рівні визначалася відповідальна особа за розпорядження ними. Підтвердження викладеного знаходиться у положеннях ст. 9 Конституції Пилипа Орлика. Зокрема, у ній було прописано, що оскільки раніше у Війську Запорізькому завжди були генеральні підскарбії, які військовим скарбом, *млинами*, прибутками до військової скарбниці завідували та з відома гетьмана ними розпоряджалися, то й тепер загальним договором встановлюється та неодмінно узаконюється такий порядок, щоб після звільнення, дасть Бог, Вітчизни нашої від ярма московського, за згодою гетьмана та загальним рішенням був обраний генеральний підскарбій – людина значна, заслужена, маєтна та добросовісна, яка б наглядала за військовим скарбом, *млинами* та завідувала усілякими прибутками державними і з гетьманського відома направляла їх на потреби громадські та військові, а не на приватні.

Окрім того, у контексті дослідження водогосподарської діяльності досить важливо підкреслити, що положення ст. 10 Конституції Пилипа Орлика забороняли полковникам, сотникам, отаманам з усіма військовими та посполитими урядниками примушувати козаків та посполитих гатити греблі на своїх приватних господарствах.

Свою чергою, історія свідчить, що спорудження гребель за часів Гетьманщини було поширеним явищем та носило здебільшого оборонний характер. Наприклад, у квітні 1731 р. розпочалося спорудження як на ті часи колосальної «Української лінії», що мала за ціл створити надійний оборонний пояс від татарських набігів. Цей ланцюг із оборонних споруд, що тягнувся ламаною лінією завдовжки 85 км від Переволочни над Дніпром до Сіверського Дінця, і включав 17 фортець і 49 редутив, щорічно вимагав на будівництво до 30 тис. козаків і посполитих. За чотири місяці, від травня до серпня 1731 р., із 5716 козаків лише одного Гадяцького полку «на лінію» було направлено 2418 козаків. Ще 11 вересня з Генеральної військової канцелярії було надіслано указ щодо того, що зусиллями посполитих полку «в самій скорості» належно загатити греблю в Гадячі. А вже 18 жовтня гадяцький полковник писав до гетьмана Д. Апостола з військового табору біля 9-ої фортеці при «ленґійной работѣ», звітуючи про заходи, виконані ним під час гатіння Гадяцької греблі [13, с. 198–199].

Період Гетьманщини на теренах нашої держави став значимим також для розвитку кадастрової справи, в тому числі водного кадастру. Так, у 1729 – 1731 рр. гетьман України Д. Апостол провів інвентаризацію всіх землеволодінь Гетьманщини [16, с. 136]. Відповідно до виконаних робіт усі вони були поділені на шість категорій: рангові, міські, вільні, спірні, церковні та володіння, надані за заслуги. Під час інвентаризації окремо робилася помітка про наявність водних об'єктів на відповідній місцевості [17, с. 16].

Важливо підкреслити, що на українських землях, що не входили до складу Гетьманщини, почали створюватися перші спеціальні водогосподарські органи. Зокрема, у XVII ст. у Львові була створена спеціальна служба нагляду за розподілом води. Міські

документи XVII–XVIII ст. переповнені скаргами громадян на «рурмістрів» (головних наглядачів за розподілом води), які перекривали воду до будинків [18].

Висновки. Таким чином, проведений аналіз політико-правових аспектів Гетьманської доби у водогосподарській галузі свідчить, що тогочасні правові джерела регламентували напрями державної політики у галузі забезпечення судноплавства на **річкових** водних шляхах, запобігання шкідливої дії вод та захисту права власності на водні об'єкти та об'єкти, що зосереджені у них. Окрім того, певні їх правові положення визначали коло відповідальних осіб за її формування та реалізацію, серед яких відзначимо государя, урядників, управителів, старост, підкоморіїв та ін. Ефективність реалізації досліджуваної державної політики значно знижувалася за рахунок відсутності, по-перше, напрацьованих і нормативно закріплених водоохоронних аспектів; по-друге, спеціального управлінського органу, повноваження якого б обмежувалися водогосподарською галуззю.

Перспективами подальших досліджень щодо окресленої тематики є аналіз політико-правових засад наступних історичних періодів розвитку публічного управління у водному господарстві України.

Список використаних джерел

1. Паламарчук Н.Ф. Литовсько-польський період в українській історії державотворення. *Сторінки історії: зб. наук. праць.* 2019. Вип. 29. С. 12–21.

2. Матвеева Т.О. Законодавство Гетьманщини у 18 ст. *Форум права.* 2016. № 2. С. 114–123.

3. Бойко І.Й. Цивільне право Гетьманщини за Кодексом 1743 року : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Львівський держ. ун-т ім. І. Франка. Львів, 1999. 192 с.

4. Губань Р.В. Полк та паланка як адміністративно-територіальні одиниці на українських землях у XVII–XVIII століттях. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України.* 2013. № 5. С. 26–29.

5. Макаренко А. Причини створення кодексу Гетьманщини 1743 року. *Право України.* 1997. № 12. С. 106–108.

6. Щербак В.О. Утвердження політичного статусу Гетьманщини. *Наукові записки НаУКМА.* 2012. Том 130: Історичні науки. С. 9–13.

7. Права, за якими судиться малоросійський народ 1743 / Упорядник К.А. Вислобоков; за ред. Ю.С. Шемшученка. К., 1997. 547 с.

8. Енциклопедія історії України / НАН України, Ін-т історії України; редкол.: В.А. Смолій (голова) та ін. Київ : Наук. думка, 2005. Т. 3. 671 с.

9. Собрание малороссийских прав 1807 г. / Ред. кол.: А.Н. Мироненко (предс.), К.А. Вислобоков (отв. секр.), И.Б. Усенко, В.В. Цветков, Ю.С. Шемшученко. К. : Наук. думка, 1993. 368 с.

10. Клим Р.О. Роль київського шляхового вузла в системі зовнішніх комунікацій Гетьманщини (друга половина XVII – початок XVIII ст.). *Наукові записки НаУКМА.* 2001. Том 19 : Історичні науки. С. 47–52.

11. Договори і постанови прав і свобод військових між Ясновельможним Його Милості паном Пилипом Орликом, новообраним гетьманом Війська Запорізького, і між генеральними особами, полковниками і тим же Військом Запорізьким з повною згодою з обох сторін. Затверджені при вільному обранні формальною присягою від того ж Ясновельможного Гетьмана. Підтверджені 5 квітня 1710 року від Різдва Христового. URL: <http://gska2.rada.gov.ua/site/const/istoriya/1710.html> (дата звернення: 04.06.2018).

12. Окладна М.Г., Киян М.Ш. Політико-правові ідеї Конституції Пилипа Орлика і сучасна українська Конституція. *Державне будівництво та місцеве самоврядування.* 2006. Випуск 11. С. 61–69.

13. Український Гетьманат: нариси історії національного державотворення XVII ст. – XVIII ст. у 2 кн. Кн. 1. К. : Інститут історії України НАН України, 2018. 610 с.

14. Мищак І.М. Спадкове право за «Правами, за якими судиться малоросійський народ» (1743 р.). *Юридична Україна.* 2009. № 1. С. 9 – 14.

15. Мищак І.М. Захист майнових спадкових прав службовців Гетьманщини за «Правами, за якими судиться малоросійський народ» (1743 р.). *Державна служба України в історичному контексті: проблеми становлення та розвитку : Матеріали наук.-практ. конф. до 90-річчя*

держ. служби України (Київ, 18 листоп. 2008 р.): У 2 т. / За заг. ред. О.Ю. Оболенського, С.В. Сьоміна, К. : НАДУ, 2009. Т. 1. С. 10–12.

16. Боровицька А.Г. Історико-правові передумови формування й розвитку кадастрової справи щодо стану водних об'єктів України. *Право і суспільство*. 2015. № 5.2(3). С. 133–141.

17. Боровицька А.Г. Правове регулювання ведення державного водного кадастру України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06 / Нац. юрид. ун-т ім. Я. Мудрого. Х., 2016. 228 с.

18. ЛМКП «Львівводоканал» Управління інженерного господарства. URL: <http://archive.li/sVnHO#selection-3467.0-3467.697> (дата звернення: 04.06.2018).

**Рябець Катерина Анатоліївна – кандидат юридичних наук, доцент, докторант кафедри парламентаризму та політичного менеджменту Національної академії державного управління при Президенті України.*

Стаття надійшла до редакції 6 червня 2018 р.

УДК 351.9+35.071

Антон Сороченко *

СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ

Стаття присвячена дослідженню правової природи соціального партнерства як різновиду публічно-приватного партнерства, проблемам його імплементації в Україні та напрацюванню шляхів вирішення зазначених проблем. Обґрунтовано актуальність та практичну доцільність прийняття Закону України «Про соціальне партнерство». Досліджено правовий статус європейських виробничих рад як суб'єктів відносин соціального, а відтак – і публічно-приватного партнерства.

Ключові слова: публічно-приватне партнерство, соціальне партнерство, трудові відносини, колективний договір.

Sorochenko A. V. Социальное партнерство в Украине: проблемы внедрения.

Статья посвящена исследованию правовой природы социального партнерства как разновидности публично-частного партнерства, проблемам его имплементации в Украине и разработке путей решения указанных проблем. Обоснованы актуальность и практическая целесообразность принятия Закона Украины «О социальном партнерстве». Исследован правовой статус европейских производственных советов как субъектов отношений социального, а следовательно – и публично-частного партнерства.

Ключевые слова: публично-частное партнерство, социальное партнерство, трудовые правоотношения, коллективный договор.

Sorochenko A. V. Social partnership in Ukraine: problems of implementation.

The article is devoted to the researching of social partnership's legal essence as a type of PPP, problems of its implementation in Ukraine and respectively development of its settlement's ways. The relevance and practical necessity of the Law's «On social partnership» adoption are substantiated. The legal status of European Industrial Councils as subjects of social and, respectively – PPP relations is researched.

Keywords: public-private partnership, social partnership, labor legal relations, collective agreement.

Постановка проблеми. Соціальне партнерство є різновидом публічно-приватного партнерства (ППП) та згідно із визначенням, наведеним у Модельному законі СНД «Про соціальне партнерство» [1], є взаємодією органів державної влади, об'єднаннями роботодавців та профспілок у визначенні та впровадженні у життя узгодженої соціально-економічної політики, політики у сфері трудових відносин, а також двосторонні відносини